

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.
(Helv)

1919. XI. 12.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

T

Hely

Idő

Személy

Helyszám

9.439

1919

Budapest téves házinyomdáján 1919.

Vitam et sanguinem — non. A budapesti gyári munkásság válasza a bolsevikieknek május 2-án. — Pogány népbiztos irattárából.

Budapest, nov. 11.

Pogány-Schwarz József levelesládájában akadunk egy érdekes dokumentumra, mely minden egyébnél világosabban bizonyítja, hogy a budapesti gyári munkásság tulnyomó részének sem kellett a «dumpen proletariatus» Vörös Újság és Népszava mögé sorakozó bolsevizmusa. A dokumentum egy jegyzőkönyv, melyet alább egész terjedelmében közlünk, azzal a megjegyzéssel, hogy azt Haubrich, Pogány és Szántó népbiztosok sajátkezü aláírása hitelesíti:

Jegyzőkönyv.

A budapesti gyári munkásezredek küldöttéi 1919 május 2-án ülést tartottak. Az ülésen résztvettek a forradalmi kormányzótanács megbízásából: Haubrich, Pogány és Szántó népbiztosok is.

Az ülés tárgya az volt, vajjon, miután a románok már átkeltek a Tiszán és miután a hadsereg csődöt mondott, hajlandók-e a szervezett munkásezredek jeggyerrel a kezükben kimenni a frontra megvédeni Budapestet és a proletárdiktatúrát. A forradalmi kormányzótanács e kérdéseire az egyes gyári ezredek küldöttéi a következőképpen válaszoltak:

Herkulesművek: Igen, de ne csak a hadviseltek, hanem mindenki 18—50 évig.

Csepeli löszergyár: Ha löszert gyárt, akkor nem tud a frontra menni.

Albertfalvai repülőgyár: Ki akar menni utolsó emberig.

Danubius: „300 lépésre sem mennék a százdómmal”. A munkások most ellenségei a diktatúrának, különben is a fegyverrel védett város eleste rettentő. Inkább fel kell adni Budapestet.

Egyesült izzólámpa: Nem mer kijelentésem, legfeljebb a régi szociáldemokraták, legfeljebb a felülről jövő parancsoknak.

Állami gépgyár: Lehetetlen a küzdelem, kitzetlen. Végleg nem nyilatkozhat. Meg kell kérdezni a bolha nem küzdhet óriási elefántal. A munkásság munkásságát. Talán a gyár 50 százaléka kimegy a

nem szívesen vonulna be katonának. Ne hitessük a kormányzótanácsot. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a budapesti munkáscsaládokat a rablástól megmentjük. A magyar munkás nem akarja az életét kockáztatni. Budapestben különben sem lehet megnyerni a világháborút.

Mauthner bőrgyár: A munkásság nem hajlandó meghalni. Aki ma veri a mellét, holnap elszaladna. Pesti helyizsgálóra is nehezen kaphatók. Szeiffert gazdasági gépgyár: A 450 jelentkezőből 150-nek merne fegyvert adni, a többi meg-szaladna.

Elektromos művek: 800 ember jelentkezett helyi szolgálatra. Ebből csak 200-nak lehet fegyvert adni. A zászlóaljparancsnok nem ment ki hozzájuk.

Magyar ónművek: A munkásság nem akar harcolni. Csupa falusi munkás, nem igazán szervezett és megbízható.

II. számú autó-üzem: „Csupa hadviselt munkás, de ezek mindent képesek feláldozni a diktatúráért — csak az életüket nem”.

Pesti Hengermalom: Eddig nem állítottak össze zászlóaljat, de hajlandók Budapestet megvédeni.

Egyesült Izzó: Kimennek, de csak akkor, ha nem kilitástalan. Minden ép embert ki kellene rendelni. Pesten túl is vissza kellene vonulni.

Déli Vasut: „Nem kockáztatom az életemet a munkászászlóaljainkért”. Be akartunk vonultatni 18—26-ig mindenkit. Erre azt mondták, hogy elmennek, majd ha az a zsidó lejön az irodából. A földmives származásuk meg azt mondják, hogy haza mennek, ott senki sem bántja őket. 150 helyett csak 90 jött el. Egyesült Városi Vasutak: (600-ból jelentkezett 320, de ebből csak egy század tökéletes. Ez a század mindenre hajlandó.) Szónok Oroszországból jött haza.

Hoffer-gyár: Egyetlen egy munkás sem jelentkezett. Esetleg Kispest védelmére hajlandók.

Északi főműhely: A meghátrálás gyávaság volna. A munkásság egy emberként kimegy.

Ganz-gyár: Hat század megalakult; ebből kettő a kiképzett. Ez a hat század a Kormányzótanács rendelkezésére áll. (Szónok Oroszországból jött.)

Csavargyár: Éljenek, de frontra nem mennek, legfeljebb a régi szociáldemokraták, legfeljebb a munkásság 25 százaléka.

Ganz villanygyár: A zászlóalj fele kiképzett. Végleg nem nyilatkozhat. Meg kell kérdezni a munkásság munkásságát. Talán a gyár 50 százaléka kimegy a

frontra.

Ganz kocsigyár: 1800 jelentkezett, de a hangulat nagyon nyomott. Helyizsgálóra jelentkeztek, mióta az a hír, hogy a frontra kell menni, egy századot sem lehetett lajstromozni.

Államnyomda: Hajlandók kimenni a frontra. Mátyásföldi repülőgépgyár: A munkásság nagyobbrésze hajlandó tettekkel is támogatni a diktatúrát.

Lipták-gyár: Az egész munkásság hajlandó kimenni a frontra.

Teudloff és Dittrich-gyár: Az egész munkásság hajlandó kimenni a frontra.

Wörner-gyár: Részben hajlandók kimenni a frontra.

Wolfner-gyár: 20 százaléka esetleg hajlandó, a többi nem.

Ganz-Fiat-gyár: Eddig nem jelentkeztek, de nagy hisztük el fognak menni.

Ezek a felszólalások hangzottak el az értekezleten. A gyárak többsége egyáltalán nem, egyrésze részben volt csak hajlandó kimenni a frontra. A felszólalások tartalmának helyes visszaadását aláírásunkkal bizonyítjuk. Budapest, 1919 május hó 2-án.

Haubrich J.,
Pogány,
Szántó.